

Vastaus valtuutettu Sirpa Kauppisen ja usean muun (29) valtuutetun valtuustoaloitteeseen avoimuuden parantamiseksi Vantaan kaupungin konsernissa

VD/6048/00.02.00.03/2013
KN,ML/PvN/KM/LL

Valtuutettu Sirpa Kauppinen ja 29 muuta valtuutettua ovat jättäneet seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

"Viidennes kuntapalveluista on yhtiöitetty. Näin osa kuntalaisille tärkeistä, aiemmin julkisuudessa hoidetuista asioista on liukunut avoimuuden piiristä pois pelkän organisaatiomuodon muutoksen vuoksi. Kaupungin sataprosenttisesti omistamat yhtiöt voisivat toimia julkisesti niiltä osin kuin se ei haittaa liiketoimintaa.

Kuntalaki ja julkisuuslaki eivät koske osakeyhtiöitä. Osakeyhtiölaki ei kuitenkaan estä avointa tiedotuspolitiikkaa. Vantaan kaupunki määrittää konsernistrategiassaan viestinnästä: "Tytäryhteisöissä tulee noudattaa mahdollisimman pitkälle Vantaan kaupungin viestintästrategiaa." (Vantaan kaupungin konsernistrategia, kv 17.12.2012)

Esimerkiksi esityslistojen, pöytäkirjojen ja tilintarkastuskertomusten julkisuus (soveltuvin osin) vähentää korruptiota ja turhaa tuhlausta sekä parantaa riskienhallintaa. Avoimuus ja läpinäkyvyys ovat toimivan demokratian edellytys.

Esitämme että kaupungin omissa yhtiöissä noudatetaan kaupungin strategian mukaista avoimuutta soveltuvin osin. Osakeyhtiölaki ei estä sitä."

Kaupunginvaltuusto 16.12.2013 § 10

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää se kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Konsernipalveluiden toimiala toteaa aloitteeseen vastauksenaan seuraavaa:

Luottamushenkilön **tiedonsaantioikeus ei ulotu kaupungin tytäryhteisöihin**, koska nämä eivät ole kuntalain 43 §:ssä tarkoitettuja kunnan viranomaisia. Tytäryhtiöt ovat itsenäisiä oikeushenkilöitä, joiden hallussa olevien asiakirjojen julkisuus määrittyy osakeyhtiölainsäädännön mukaan. Luottamushenkilöllä ei ole kuntalakiin perustuvaa oikeutta saada tietoja kuntakonserniin kuuluvalta osakeyhtiöltä. Luottamushenkilöllä ei ole oikeutta saada tietoja esimerkiksi yksittäisistä yhtiön ja kolmannen välillä tehdyistä sopimuksista.

Kaupunki toteuttaa konserniyhtiöiden omistajaohjausta mm. johtosääntöjen ja kaupunginvaltuuston hyväksymän konsernistrategian kautta. Näiden kautta toteutuu myös luottamushenkilöiden tiedonsaanti kaupungin yhtiöitä koskevissa merkityksellisissä asioissa.

Kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan toimialan johtosäännön 5 §:n mukaisesti yleisjaoston tehtävänä on tehtäväalueellaan, ellei jaosto ole toisin päättänyt tai ellei toisin ole säädetty tai määrätty, päättää kaupunginvaltuuston hyväksymän strategian mukaisesti kaupungin omistajapolitiikan sekä sijoitus- ja rahoitustoimintapolitiikan toteuttamisesta sekä päättää kaupungin omistaja- ja konserniohjauksesta sekä vastata edunvalvonnan valmistelusta. Yleisjaoston tehtävänä on myös

...

8. nimetä edustajat ja antaa menettelyohjeet toimituksiin, tilaisuuksiin ja kokouksiin, joissa kaupungin etua on valvottava,

9. antaa menettelyohjeet yhtiöiden ja muiden yhteisöjen yhtiökokouksissa sekä kuntayhtymien ylimmissä päättävissä toimielimissä päätettävistä asioista,

10. tehdä esityksiä ja antaa toimintaohjeita liikelaitoksille, kaupunkikonsernin yhtiöille ja muille yhteisöille asetettavista toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista,

11. valmistella konsernistrategia joka koostuu omistajapolitiikasta, sijoitustoiminnan periaatteista ja konserniohjeista, ja ohjata sekä valvoa sen noudattamista,
12. antaa kaupunginvaltuuston hyväksymän konsernistrategian mukaisesti yhteisöille sijoitus- ja rahoitustoimintaa sekä vakuusjärjestelyjä koskevat luvat sekä kaupungin ennakkosuostumukset,
13. antaa kaupunginvaltuuston hyväksymän konsernistrategian mukaisesti liikelaitoksille, kaupunkikonsernin yhtiöille ja muille yhteisöille toimintaohjeita konsernihallintoon ja sen järjestämiseen liittyvissä asioissa,
14. tehdä esitys investointiohjelmaan sisältyvien kohteiden konsernihallinnollisesta toteuttamistavasta ja rahoituksesta.

Kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan toimialan johtosäännön 4 §:n mukaisesti kaupunginhallituksen tehtävänä on, ellei kaupunginhallitus ole toisin päättänyt, mm. päättää osakkeiden ja osuuksien ostamisesta, myymisestä, vaihtamisesta ja merkitsemisestä, ja sellaisen yksityisoikeudellisen yhteisön perustamisesta ja purkamisesta, jossa kaupunki on omistajana tai jäsenenä.

Kaupungin tytäryhtiöt sitoutetaan yleisjaoston päätösten mukaisesti yhtiökokouksissa noudattamaan kaupunginvaltuuston 17.12.2012 hyväksymää **konsernistrategiaa**. Yhtiöiden hallitusten edellytetään tekevän vastaavat päätökset. Tytäryhtiöt pyytävät yleisjaostolta konsernistrategian mukaiset ennakkosuostumukset strategiassa mainituille toimenpiteilleen.

Vantaan kaupungin ja tytäryhteisöjen riskienhallinta järjestetään noudattaen yhtenäistä riskienhallintaa (Vantaan kaupungin korko- ja riskipolitiikka Kh 13.12.2012 § 17 ja konsernistrategia Kv 17.12.2012 § 7, kohta 3). Kaupunginvaltuusto hyväksyi 16.12.2013 § 4 Vantaan kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet -ohjeen siten, että ohje tulee voimaan 1.1.2014. Ohje määrittelee Vantaan kaupunkikonsernin riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan perusteet ja toteuttamistavat sekä kaupunkikonsernin omassa toiminnassa että toiminnassa, josta kaupunki vastaa omistuksen, ohjaus- ja valvontavastuun sekä muiden velvoitteiden myötä. Tytäryhteisöt raportoivat merkittävistä riskeistään ja riskienhallinnasta osana talouden seurantaa ja raportointia konserniohjeen mukaisesti vuosittain yleisjaostolle.

Konsernipalveluiden toimiala katsoo, että kaupungin tytäryhtiöiden toiminnan läpinäkyvyys ja avoimuus toteutuvat kaupunginvaltuuston hyväksymän konsernistrategian mukaisesti. Konsernipalveluiden toimiala toteaa, että kaupungin tytäryhteisöissä noudatetaan jo nyt konsernistrategian mukaisesti mahdollisimman pitkälle kaupungin avoimuusperiaatetta ja viestintästrategiaa. Tytäryhtiöiden hallitusten esityslistat ja pöytäkirjat ovat yhtiön sisäisiä asiakirjoja eivätkä ne siten niiden luonteen vuoksi ole julkisia. Sitä vastoin mm. yhtiöiden tilinpäätökset ja tilintarkastuskertomukset ovat julkisia asiakirjoja.

Kaupunginhallitus 10.2.2014 § 23

Konsernipalveluiden apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa valtuutettu Sirpa Kauppiselle ja usealle muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle konsernipalveluiden esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Käsittely:

Merkittiin, että asian esittelijänä toimi kaupunginjohtaja Kari Nenonen.

Päätös:

Päätettiin yksimielisesti jättää asia pöydälle kaupunginhallituksen seuraavaan kokoukseen.

Kaupunginhallitus 3.3.2014 § 7

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa valtuutettu Sirpa Kauppiselle ja usealle muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle konsernipalveluiden esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Käsittely:

Kaupunginjohtaja muutti käydyn keskustelun pohjalta aloitevastauksen viimeisen kappaleen kuuluman seuraavasti:

"Konsernipalveluiden toimiala katsoo, että kaupungin tytäryhtiöiden toiminnan läpinäkyvyys ja avoimuus toteutuvat kaupunginvaltuuston hyväksymän konsernistrategian mukaisesti. Konsernipalveluiden toimiala toteaa, että kaupungin tytäryhteisöissä noudatetaan jo nyt konsernistrategian mukaisesti mahdollisimman pitkälle kaupungin avoimuusperiaatetta ja viestintästrategiaa. Muun muassa yhtiöiden tilinpäätökset ja tilintarkastuskertomukset ovat julkisia asiakirjoja."

Kaupunginhallituksen jäsen Sirpa Kauppinen esitti, että vastauksen viimeinen kappale muutetaan muotoon:

"Konsernipalveluiden toimiala katsoo, että kaupungin tytäryhtiöiden toiminnan läpinäkyvyys ja avoimuus toteutuvat kaupunginvaltuuston hyväksymän konsernistrategian mukaisesti. Konsernipalveluiden toimiala toteaa, että kaupungin tytäryhteisöissä noudatetaan konsernistrategian mukaisesti mahdollisimman pitkälle kaupungin avoimuusperiaatetta ja viestintästrategiaa. Kaupungin sataprosenttisesti omistamissa yhtiöissä noudatetaan soveltuvin osin kuntalain mukaista avoimuusperiaatetta. Yhtiöiden tilinpäätökset ja tilintarkastuskertomukset ovat julkisia asiakirjoja."

Kaupunginhallituksen jäsen Pirkko Kotila kannatti Kauppisen esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavanlaisen äänestysesityksen: he, jotka kannattavat kaupunginjohtajan esitystä, äänestävät jaa, ja he, jotka kannattavat kaupunginhallituksen jäsen Kauppisen esitystä, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 15 jaa-ääntä (Bruun, Hurri, Hämäläinen, Jääskeläinen, Karlsson, Kokko, Letto, Multala, Mäkinen, Mäntynen, Niemelä, Niinistö, Orpana, Ranto, Weckman) ja 2 ei-ääntä (Kauppinen, Kotila). Puheenjohtaja totesi muutosesityksen tulleen hylätyksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys käsittelykohdassa mainitulla, kaupunginjohtajan kokouksessa tekemällä muutoksella.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 7.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot: rahoitusjohtaja Pirjo van Nues, puh. 09 839 22014,
etunimi.sukunimi@vantaa.fi